

Politiskar samráðing- ingar við bretar

Oddagrein

NÚ hevur danski forsætisráðharrin „lagt seg út í“ marknamálið. Á tinda fundum í Foroyum segði hann seg vilja geva føroyingum eina hjálpanð hond. Hann fyrdi ikki fyrri at fara til London at tosa við sjálfan tony Blair. Tað er sjálvandi gleðiligt at hoyra, at hægsti danski politikarinn vil hjálpa okkum í marknatrætuni. Spurningurin er so, um hann er forur fyrri at gera nakað. Ella spurningurin er kanska heldur: hvat vilja vit og her er tað aftur lögmaður, sum hevur seinasta orðið, hvat vilja vit hava hann at gera!

SAMRÁÐINGARNAR við bretar hava nú vart í nógv ár, uttan at partarnir eru komnir á mál. Tað eru tey, sum halda, at tað var sera heppið, at samráðingarleislan kom yvir á føroyskar hendur og at vit í Árna Olafssyni fingi ein góðan og kompetentan leiðara. Men tá vit nú hyggja í bakspeglid, so minnst vit eisini, at sambandsformaðurin og nú lögmaður, var hart imóti, at danir lótu okkum samráðingarleislu. Spurningurin er um ikki júst henda avgerðin var skilagóð, tí neyvan hevði ein dansk samráðingarleisla hildið so fast uppá føroysk krøv sum okkara egna hevur megnað tað hesi árin. At forsætisráðharrin nú sigur seg vilja hjálpa mugu vit bara taka sum eitt gott tekin men tað undrar okkum tó, at danskir politiskir myndugleikar ikki longu hava gjort stórri lobbyarbeiði í hesum máli.

KANN tað vera vera so, at tað er júst samráðingarráttur lögmaðs, sum hevur forðað fyrri hesum! Avgjörður og treiskur sum hann er hevur hann ongantíð fjalt út yvir, at hann ynskti ikki at tosa við bretska stjórnarleiðarar og tók tí heldur ikki av eini innbjóðing at vitja í Bretlandi.

SPURNINGUR okkara er, hvussu tað ber til, at okkara lögmaður - øðrumegin skuldetur tingmenn at vera óbúnar, tá teir ikki vilja tosa við Nyrup - hinumegin sjálfur visir aftur eini innbjóðing at vitja Bretland! Kann vera at lögmaður ikki heldur hetta vera nakra skilagóða og rimuliga samanbering. Tað er í hvussu er okkara meting, at lögmaður við at sýta fyrri sjálfur at fara til Bretlands og við at „noka“ tingmonnum at fara til Bretlands kvettir av týðandi møguleikar fyrri lobbyarbeiði - fyrri at kunna sannføra bretar um týðningin tað hevur fyrri okkum, at undirgrundarmark og fiskimark eru tað sama og eru ein ella onnur miðlinga.

VIT eru ikki ósamd við lögmanni, tá hann hevur ríkið eina „harða“ kós móti bretum, tí teirra upprunaligu krøv vóru fullkomiliga burturvíð. Men lögmaður hevur eisini skyldu til at brúka teir ráðgevar og tey samráðingarfólk, sum nú einaferð eru sett til at finna eina loysn. Tað er varhugi okkara, at lögmaður nú hevur koyrt málið fast og so fast, at hetta kann gerast ein boomerangur, um tað fer til Haag. Tað kann tí vera skilagott, at danski forsætisráðharrin kemur upp í leikin. Tað kann í hvussu er vera við til at lata onkrar dyr upp millum partarnar, sum nú tykjast læstar. Men hetta er eitt mál við so nógvum taktikk í, at orð Nyrup eisini kunnu útleiggjast frá bretska síðu sum, at nú fer stórbæiggi Danmark at „hjálpa“ sær til at mýkja fastlesta stöðuna og at hetta í síðsta enda skal kunna gagna Bretlandi.

VIT eru samd við lögmanni og nevnd í, at vit eiga ikki at geva okkum fyrri bretska trústy, men hinvegin halda vit eisini - fyrri at brúka egna orð lögmaðs - at tað er óbúgvíð ikki at vilja dialogin - antin talan so er um danir ella bretar. Men lögmaður hevur so valt at brúka „tað seinasta hálva árið“ til at fáa bretar at innsiggja, at teirra seinasta útspæl var ikki nóg mikið. Hinvegin hava bretar vist sína óngvð við, at føroyingar ikki komu við einum ella øðrum útspæli, eftir at teir sjálfur komu við sínum á tí næstseinasta fundinum.

VIT vilja annars enn einaferð appella til Tony Blair og hansara fólk og minna teir á orðini teir nýttu undan valinum, nevniliga at Bretland hevur brúk fyrri víðing í umheiminum. Og fyrri at fáa hesa mást tú eisini hava víðing fyrri sama umheimi.

Sosialurinn

Vinnarin er lögmaður - tapararnir eru vágafólk

Viðmerkingar til Hans Jørgensen og annars øll vágafólk um fasta sambandið um Vestmannaund

Bláðsamtóðan 5. januar 1998:

Líkt er til, at bláðsamtóðan, sum eg hevði við Sosialin mánaðagin 5. jan. 1998, ikki er fallin í góða jørd hjá formanninum í Vága Javnaðarflokkinum Hans Jørgensen og møguliga heldur ikki hjá stórum tali av vágafólki, sum ynskja fast samband um Vestmannaund.

Størstur tykist skelkurin verða, tí eg sum formaður í Javnaðarflokkinum ikki gjørdist heitur talsmaður fyrri tí loysn, sum samgongan kom við. Men eisini tí eg í samtóðuni nevndi aðrar fløgur, sum liggja á láni, og endiliga, men ikki minst, at eg tók figgarligu stöðu landsins við sum ein part av málinum.

Orsøkin til hesa ósing skal sjálvsagt siggjast í tí ljósi, at tað var júst Javnaðarflokkinum, sum á sinni var forsprákari fyrri hesi flögurætlan og var við til at byrja arbeiðið.

Men kanska er orsøkin til ósingina fyrst og fremst hon, at Hans Jørgensen og vágafólk sakna eina greiða útmelding frá Javnaðarflokkinum um málið. Hevur flokkurin broytt stöðu síðan 1988?

Men tað var nú einaferð ikki tað, sum henda bláðsamtóð snúði seg um. Hvat hava vágatingmenninir vunnið?

Í samtóðuni leggi eg fyrri við at siga, at tað var genialt av lögmanni at loysa handa politiska trupulleikan í samgonguni á handa hátt, nevniliga við, at allir partar hildi seg hava vunnið, hóast als einki hendir.

Vágatingmenninir og Ivan Johannesen kunnu nú breggja sær av, at teimum eydnadist, aftan á at hava tikið samgonguna sum gísla, at fáa sett á stovn ein grunn við 20 mió. kr. Teir kunnu nú fara út í eitt valstríð og erpa sær av, at nú er slottið vunnið.

Man neyvan mugu vágafólk fara at lata seg tóla av slíkum glantirleiki. Hvussu oftani hevur ikki bergholið til Gásadal's verið tikið fram beint fyrri val? Løgingið hevur sett nakrar fáar milliónir av til endamálið fyrri valið, men so títt og knapt, at valið er farið afturat, so hendir einki. Og berghol til Gásadal's er so ikki komið enn.

Tað, sum her hendur, er, at júst sami leistur verður brúktur, so latið tykkum ikki tóla av hesum. Henda loysnini útvegar einki fast samband.

Hvat hava teir ivandi sálarnir í samgonguni vunnið?

Stórur partur av samgonguni var varugur við henda politiska trupulleika og visti, at neyðugt var at finna eina loysn, so samgongan kundi halda fram. Men hóast hetta vóru tey ivasomu um fasta sambandið um Vestmannaund. Tey hava við hesi loysnini útsett teirra endaligu stöðutakan til ein lóggáva um nýtslu burtur úr grunninum kemur fyrri á løttingi.

Hesa lóggávu skal lögmaður sum landsstýrismaður í samferðslumálum leggja fram, og tað verður seinur dagur. Eg haldi, eg tori at sláa fast, at sitandi samgonga kemur ikki longur við málinum.

Tey hava so samstundis slept einum sunnum og skilagóðum prinsippi, um at grunnar ikki longur skulu stýra almennu flögnum, men at hesar skulu siggjast á sjálfviri figgarlógini. Men vit mugu bert ássanna, at »Hensigten helliger midlet«.

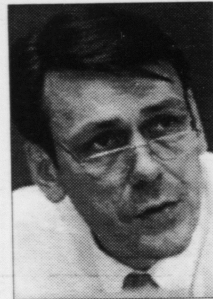
Gjaldførið landskassans, sum í løtuni er uml. 1 mia. kr., er ein upphædd, sum Føroya Løtting kann taka avgerð um at brúka burturav. Gjaldførið landskassans er besti grunnur, vit eiga.

Vinnarin er lögmaður, og tapararnir eru vágafólk.

Hetta taktiska spæl lögmaðs hevur gjort hann til vinnara í hesum máli. Hann hevur kyrrað samgongumenn, og allir halda seg hava vunnið, men veruligi vinnari er lögmaður sjálfur.

Ti tað er væl eingin, sum ivast í, at hann als ikki ætlat at fremja málið um fast sambandið um Vestmannaund. Tað hevur hann sagt alment. Men hann hevur drigið alla samgonguna upp á tráð og kann framhaldandi sita sum oddamaður fyrri eina samgongu, sum heldur seg hava loyst ein politiskan trupulleika, men í veruleikanum bert hevur langtíðarparkað eitt mál.

Harafturat vita vit, at hann er forsprákari fyrri flögvalli á Glyvursnesi, og líkt er til, at útyggingarætlanin av flögvalinum í Vágum, av somu orsøk nú

– Politikarar riða á eini stemningsbylgju, heldur Jóannes Eidesgaard

verður súltá í Tinganesi.

Eitt annað er, sum vit eiga at skriva okkum aftan fyrri oyra, og tað er, at um einki fast samband kemur, og flögvalur verður bygdur aðrastaðni, sum nakrir tingmenn vilja, so verður Vágoyggin veruliga »tann gloymda oyggin«.

Tapararnir verða vágafólk, og kanska serliga tey, sum hava havt eina ávíska vón um, at nú varð tikið tikið.

Og tað er júst henda veruleika, eg geri vart við, tá eg sigi, at tað verður eingin undirsjóvartunnal tey fyrstu nógvu árin, og í hvørfall ikki so leingi, sum henda samgonga situr til ródurs.

Politikkarar riða á eini »stemningsbylgju«.

Tá báðir samfelagsfrøðingarnir komu við hesu seinastu lýsingini av hesum projekti, var sum so ikki nógv tos um fasta sambandið. Vit vistu, at landsstýrismaðurin í samferðslumálum hevði sett ein embætismannabólk fyrri at gera eina raðfesting av flögum innan samferðsluøkið. Skilagott

tiltak. Hetta arbeiðið skal vera liðugt einaferð seinni í ár.

Men fyrst, at verða tikin av fótum av »stemninginum«, var júst sami landsstýrismaður. Og honum á baki komu so fleiri tingmenn, sjálfandi fyrst teir, sum valdir eru í Vágum.

Men tað, sum knappliga stýrdi allari politisku umrøðuni, var ein »stemningur«. Tú hoyrdi ikki eitt gram um tekniska partin av arbeiðinum og enn minni nakað um figgarliga partin. Nú var tað fast samband ella einki.

Tingmenn, sum ongantíð hava viðgjørt tekniska partin av hesum projekti, t.v.s. ikki vóru við til viðgerðina í 1988, og tað er hóast alt rættiliga stórur partur av tinginum, teir taka nú stöðu, sum um eingin ivi var í teirra sálum. Hvat vita hesir somu um sjálvt projektið ella um alternativar ætlanir, sum vóru frammi tá. Einki. Og í somu stöðu eri eg sjálfur.

Somu tingmenn vita, at okkum bíðar ein samráðing um, hvussu vit skulu gjalda aftur uml. 6 mia. kr., men hóast henda veruleika, so tóku teir tóku ikki figgarligu útliti upp á tungu.

Niðurstøða: Til tess at fremja hesa verkætlan, so krevst annað, enn tað, sum tit higartil hava sæð á tingi. Tað krevst, at ein samgonga, sum er fyrri at fremja málið, fyrst í einum valskeiði setir sær fyrri at fara undir málið.

Henda samgongan, sum nú situr, er tibetur við at rigga av, og tí skulu tit als einki vænta nakað meir fer at henda, annað enn at 20

Framhald á síðu 10

Tøkk

Vit takka hjartaliga fyrri sýnda samkenslu tá okkara elskaða kona og mamma,

**HERGERD PETURSSON,
fødd Gunnarstein,**

doyði og varð jarðað. Takk til øll, sum sendu blómur og kransar, tykkum sum góvu eina peningagávu til Astma- og Allergifelagið, eisini takka vit tykkum, sum við kortum og brøvum sendu okkum nøkur troystandi orð og til tykkum øll, sum á ymiskan hátt hjálptu til. Eina serliga tøkk til familju og til samkomuna í Betsda og tykkum, sum fylgdu henni til hennara seinasta hvíldarstað.

Hjartaliga tøkk øll somul

Gudmundur Petursson og børnini